

**Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko Zintegrowanego
Planu Regionalnego 2030 przygotowana przez Regionalną
Wspólnotę Planistyczną Uckermark-Barnim**

Cele i treść strategicznej oceny oddziaływania na środowisko
Tematy zintegrowanego planu regionalnego
Struktura zintegrowanego planu regionalnego

**Dokument przygotowawczy na spotkanie scopingowe, które
odbędzie się w dniu 12.04.2019 r.**

1. Podstawa planowania

29. Zgromadzenie Regionalne w dniu 11 kwietnia 2016 r. zatwierdziło opracowanie zintegrowanego planu regionalnego dla regionu Uckermark-Barnim. Został on opracowany na podstawie krajowego planu rozwoju regionu stołecznego Berlin-Brandenburgia (projektu). Ponadto w regionie odbył się proces mający na celu zdefiniowanie deklaracji misji. Misja stanowi kolejną ważną podstawę opracowania zintegrowanego planu regionalnego. Na 33. Zgromadzeniu Regionalnym, które odbyło się w dniu 21 lutego 2019 r., przyjęto deklarację misji oraz strukturę planu (zob. rozdział 8).

Zgodnie z § 8 ust. 1 ustawy o planowaniu przestrzennym (niem. ROG) w zw. z § 2a planu wydobywania węgla brunatnego i rewitalizacji (niem. RegBkPIG) dla planu regionalnego wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (screeningu). W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagane jest przygotowanie raportu środowiskowego dla zintegrowanego planu regionalnego. W celu określenia zakresu raportu środowiskowego, w tym zakresu i poziomu szczegółowości oraz zakresu badań, wyznacza się termin **spotkania scopingowego na dzień 12 kwietnia 2019**. Spotkanie scopingowe ma charakter urzędowy. Celem spotkania jest udział organów publicznych, których zakres kompetencji obejmuje kwestie ochrony środowiska i zdrowia.

2. Ocena oddziaływania na środowisko

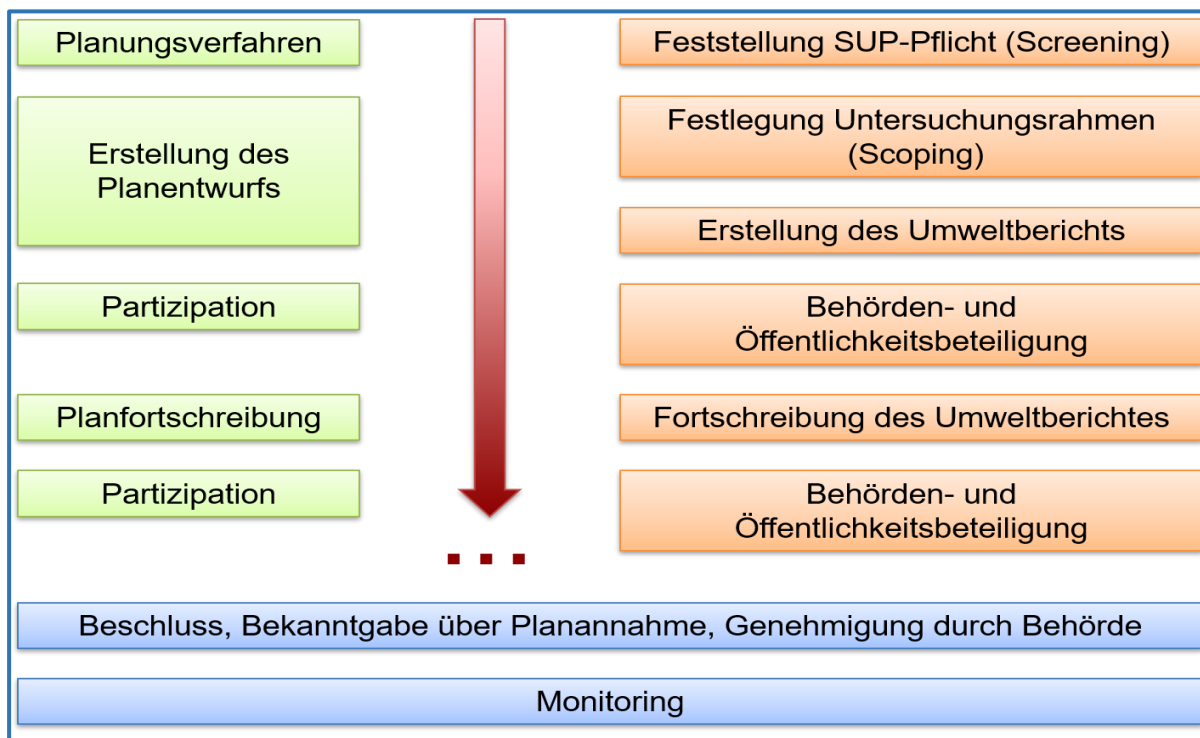
Dwa podstawowe narzędzia oceny oddziaływania na środowisko zapewniają wczesną ocenę oddziaływania: ocena oddziaływania na środowisko w odniesieniu do projektów i przedsięwzięć oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w odniesieniu do planów i programów.

Ocena oddziaływania na środowisko koncentruje się z zachowaniem odpowiedniej proporcjonalności na wynikających z planu istotnych oddziaływaniach. Ważnym kryterium jest wystarczająco możliwe do określenia odniesienie elementu planu do możliwych oddziaływań na środowisko, które są rozpoznawalne i istotne na poziomie planowania regionalnego. Zakres badania w ramach oceny oddziaływania na środowisko jest zgodny z wymaganiami wynikającymi z zakresu, treści i poziomu szczegółowości planu regionalnego i uwzględnia kwestie możliwe do rozpoznania i istotne na poziomie planowania regionalnego zgodnie z aktualnym stanem wiedzy na poziomie planowania regionalnego (skala 1: 100 000) (§ 8 ust. 1 ROG).

3. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z § 8 ust. 1 ustawy o planowaniu przestrzennym (ROG) w zw. z § 2a planu wydobywania węgla brunatnego i rewitalizacji (RegBkPIG) przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przy opracowywaniu planu regionalnego jest obowiązkowe.

Rysunek 1: Przegląd procedury

[opis lewa kolumna: proces planowania, przygotowanie projektu planu, uczestnictwo, rewizja planu, uczestnictwo; opis prawa kolumna: ustalenie obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (screening), ustalenie zakresu badania (scoping), przygotowanie raportu środowiskowego, konsultacje z organami i społeczeństwem, rewizja raportu środowiskowego, konsultacje z organami i społeczeństwem; 2 wiersze na dole: uchwała, ogłoszenie przyjęcia planu, zatwierdzenie przez organ, monitoring]

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zintegrowanego planu regionalnego zgodnie z § 8 ust. 1 ustawy o planowaniu przestrzennym (ROG) wymagane jest ustalenie prawdopodobnego znaczącego wpływu ustaleń planu na

- człowieka, w tym jego zdrowie, florę, faunę i bioróżnorodność,
- glebę, wodę, powietrze, klimat i krajobraz,
- dobra kultury i pozostałe dobra materialne oraz
- oddziaływanie wzajemne występujące pomiędzy wyżej wymienionymi dobrami chronionymi,

oraz opisanie i ocena tego wpływu w raporcie oddziaływania na środowisko.

4. Scoping

Podczas spotkania scopingowego określony zostanie zakres raportu środowiskowego. Ponadto uzgodniony zostanie również zakres, poziom szczegółowości i treść raportu środowiskowego. Na spotkanie scopingowe zaproszone zostaną organy publiczne, których zakres kompetencji obejmuje kwestie ochrony środowiska i zdrowia. W przypadku nieuczestniczenia w spotkaniu, wskazówki i sugestie można przekazać na piśmie w terminie do **14 maja 2019 r.** Spotkanie będzie protokołowane i wszystkie uwagi zostaną zapisywane w bazie danych. Podstawą prawną scopingu jest § 8 ust. 1 ustawy o planowaniu przestrzennym (ROG) w zw. z. § 2a planu wydobywania węgla brunatnego i rewitalizacji (RegBkPIG).

5. Umweltbericht

Raport środowiskowy powinien dostarczać ważnych informacji dotyczących merytorycznej decyzji w odniesieniu do wpływu na środowisko, a w szczególności - w kontekście konsultacji społecznych narażonych mieszkańców - powinien jasno przedstawiać i oceniać fakty.

Struktura raportu środowiskowego wynika z załącznika 1 do § 8 ust. 1 ustawy o planowaniu przestrzennym (ROG) . Dzięki temu raport środowiskowy zawiera wszystkie niezbędne szczegóły. Oprócz wyników procesu badań i oceny, raport środowiskowy zawiera wszystkie niezbędne informacje metodologiczne pozwalające na wyciąganie wniosków co do wyników. Raport ukazuje zarówno pozytywne, jak i prawdopodobne istotne, negatywne oddziaływania na środowisko całego obszaru planowania. Do każdego zawartego w planie ustalenia podane zostaną w załączniku konkretne dane szczegółowe w formie adnotacji.

Obszarem badań dla raportu środowiskowego jest region planowania Uckermark-Barnim w kraju związkowym Brandenburgia. Obejmuje on powiaty Uckermark i Barnim w północno-wschodniej Brandenburgii i rozciąga się od północnych obrzeży Berlina do granicy kraju z krajem związkowym Meklemburgią-Pomorzem Przednim. Na wschodzie graniczy z Rzeczpospolitą Polską.

Przedmiotem badania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest cała treść zintegrowanego planu regionalnego, w tym rozważane rozwiązania alternatywne, które mogą powodować prawdopodobne oddziaływania na środowisko. Oddziaływania są określane na podstawie uwzględnienia indywidualnych ustaleń planu.

Postępowanie metodologiczne mające na celu ustalenie i ocenę prawdopodobnie istotnych oddziaływań na środowisko oparte jest na przedstawieniu i analizie aktualnego stanu środowiska w regionie, jak również określeniu regionalnych celów środowiskowych. W tym celu wybierane są istotne dla oceny aspekty środowiskowe, które służą jako wskaźniki dla zachowania dóbr chronionych i regionalnych celów środowiskowych oraz mają znaczenie dla oceny istotności wpływu na środowisko. Na podstawie oceny narażenia poszczególnych aspektów środowiskowych dóbr chronionych można określić i przedstawić prawdopodobne znaczenie.

Ocena istotności będzie oparta na obowiązujących przepisach, tj. ocena wpływu na środowisko opiera się na stosowaniu odpowiedniego prawodawstwa specjalistycznego (między innymi federalnej ustawy o ochronie przyrody (niem. BNatSchG), brandenburskiej ustawy o ochronie przyrody (niem. BbgNatSchAG), Dyrektywy Siedliskowej i Dyrektywy Ptasiej, FFH- i SPA-RL, krajowej ustawy o lasach (niem. Landeswaldgesetz)) w odniesieniu do badanych faktów. Ponadto w raporcie środowiskowym dokonuje się przeglądu zgodności z celami ochrony obszarów Natura 2000, co ze względu na różne skutki prawne (strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, ocena oddziaływania na siedliska) przedstawia się w oddzielnej części raportu środowiskowego.

6. Oddziaływania na środowisko

Postanowienia zintegrowanego planu regionalnego mają różne skutki dla środowiska. Zasadniczo można je podzielić na trzy różne grupy:

- **Postanowienia o spodziewanym niskim lub pozytywnym oddziaływaniu na środowisko**
  - Regionalny korytarz terenów otwartych (niem. FRV)
  - Prewencyjna ochrona przeciwpowodziowa
  - Rolnictwo
  - Turystyka, tereny rekreacyjne
- **Postanowienia o spodziewanym pozytywnym lub negatywnym oddziaływaniu na środowisko**
  - Struktura przestrzenna
  - Preferowane tereny osadnicze
  - Podstawowe priorytety funkcjonalne (niem. GSP)
  - Osie komunikacyjne o regionalnym znaczeniu
- **Postanowienia o spodziewanym negatywnym oddziaływaniu na środowisko**
  - Obszary gospodarcze o znaczeniu regionalnym
  - Tereny stanowiące rezerwę na wielkopowierzchniowe projekty gospodarczo-przemysłowe (niem. GIV)
  - Zabezpieczenie i wydobywanie surowców

- Wykorzystanie energii wiatru
- Tereny otwarte przeznaczone na instalacje fotowoltaiczne

7. Krótki opis tematów zintegrowanego planu regionalnego

Postanowienia o spodziewanym niskim lub pozytywnym oddziaływaniu na środowisko

Regionalny korytarz terenów otwartych

Zgodnie z ustawą o planowaniu przestrzennym (ustawa o planowaniu przestrzennym (ROG) z 22 grudnia 2008 r. (federalny Dz. U. I str. 2986) ostatnio zmienioną przez artykuł 5 zdanie 2 ustawy z dnia 23 maja 2017 (federalny Dz. U. I str. 1245)) krajowym programem rozwoju Berlina-Brandenburgii (2007) korytarz terenów otwartych musi być chroniony przed zajęciem i fragmentacją. Konieczne jest rozwijanie terenów otwartych o szczególnie wysokiej jakości funkcjach ochrony i użytkowania w ramach wielkopowierzchniowego, ekologicznie efektywnego korytarza terenów otwartych. Krajowy plan rozwoju regionu stołecznego Berlina-Brandenburgii (niem. LEP HR, 2. projekt z 2017) zakłada stworzenie ogólnokrajowego korytarza terenów otwartych jako godny uwagi cel (Z 6.2) planowania przestrzennego. Z planu rozwoju regionu stołecznego Berlina-Brandenburgii (LEP HR) wynikają zgodnie z ustawą o planowaniu przestrzennym (ROG) zadania dla planowania regionalnego, w ramach którego ma nastąpić skonkretyzowanie pod względem przestrzennym i w odpowiedniej skali korytarza terenów otwartych w planach krajowych. Konkretyzacja odbywa się na podstawie podstawowych kryteriów związanych z ochroną przyrody i kryteriów uzupełniających, na których opiera się idea ogólnokrajowego korytarza terenów otwartych, z uwzględnieniem lokalnej topografii i przecięć z elementami infrastruktury osadniczej i innej w poszczególnych miejscowościach. Regionalny korytarz terenów otwartych stanowi cel planowania przestrzennego, przy czym wyłącza się postanowienia planu regionalnego o charakterze jednofunkcyjnym w celu zagwarantowania dynamicznego rozwoju wykorzystania terenów otwartych. Środki o istotnym znaczeniu przestrzennym, takie jak między innymi projekty rekreacyjne na dużą skalę, wielkopowierzchniowe projekty gospodarczo-przemysłowe, a także duże obiekty infrastruktury technicznej są z tym celem sprzeczne. Plany i środki, które nie wpływają na funkcję lub strukturę korytarza terenów otwartych, są z tym postanowieniem zgodne. Dotyczy to między innymi właściwych zastosowań w rolnictwie i leśnictwie prowadzonych zgodnie z zasadami dobrej praktyki zawodowej, rybołówstwa (federalne rozporządzenie w sprawie ochrony gleby i trwałego skażenia gruntu (BBodSchG), brandenburska ustawa o ochronie przyrody (BbgNatSchAG), krajowa ustawa o lasach (LWaldG)) i projektów uprzywilejowanych prawnie (§ 35, 1 nr 1, 2, 6 niemieckiego kodeksu budowlanego (niem. BauGB).

Prewencyjna ochrona przeciwpowodziowa

Krajowy plan rozwoju regionu stołecznego Berlina-Brandenburgii (niem. LEP HR, 2. projekt z 2017, cel 8.5) określa zadania w zakresie planowania regionalnego polegające na ustanowieniu w zintegrowanym planie regionalnym obszarów prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej. Celem jest zapobieganie zagrożeniom i ryzykom związanych z powodzią poprzez zastosowanie środków zapobiegawczych. Obszar został wyznaczony w regionie Uckermark-Barnim przede wszystkim wzdłuż Odry i na nizinie Uckerniederung zgodnie z naturalną topografią. Specjalistyczny organ ds. planowania określi obszary zagrożone powodzią w zależności od prawdopodobieństwa ich wystąpienia, a w zintegrowanym planie regionalnym określony zostanie sposób zarządzania tymi obszarami. W razie potrzeby, na podstawie głębokości zalewania przeprowadzona zostanie analiza ryzyka w celu uzyskania zróżnicowanej prezentacji obszarów ostrego zagrożenia dla życia i zdrowia. Jako cel planowania regionalnego wyznaczone mogą zostać priorytetowe obszary prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej wraz z przepisami dotyczącymi unikania lub dostosowywania konstrukcji. Obszary zastrzeżone stanowią zasady planowania regionalnego, na tych obszarach ochronie przeciwpowodziowej przypisuje się odpowiednią wagę za pomocą środków prewencyjnej i technicznej ochrony przeciwpowodziowej.

Rolnictwo

Zabezpieczenie gruntów rolnych jest zadaniem z zakresu planowania wynikającym z procesu definiowania misji dla regionu Uckermark-Barnim. Krajowy plan rozwoju regionu stołecznego Berlina-Brandenburgii (niem. LEP HR, 2. projekt z 2017) przewiduje jedynie, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi planowania krajowego dla terenów otwartych, zasadą 6.1, że użytkowaniu gruntów rolnych należy nadać szczególną wagę przy rozważaniu konkurencyjnych zastosowań. Zgodnie z celem planowania krajowego (Z 6.2) dla korytarza terenów otwartych o wielofunkcyjnych zastosowaniach, obszary ochrony gruntów rolnych na poziomie regionalnym mogą zostać wyznaczone tylko poza korytarzem terenów otwartych. Konieczność ta wynika ze stale rosnącej konkurencji o użytkowanie i z zajęcia gruntów między innymi wskutek rozbudowy osiedli, podejmowania działań związanych z energią odnawialną oraz środków kompensacyjnych i zastępczych. Ważną rolę odgrywają tu również skutki zmian klimatu. W związku z tym utrata powierzchni szczególnie wydajnych i przyjaznych dla klimatu gleb ma szczególnie dużą wagę. Podejście do planowania regionalnego będzie polegało na zidentyfikowaniu, z jednej strony, obszarów ważnych dla utrzymania zdolności produkcyjnych rolnictwa ze względu na ich produktywność i odporność klimatyczną. Z drugiej strony należy zabezpieczyć też obszary rolnicze, które mają istotne znaczenie dla lokalnej lub regionalnej siły gospodarczej i wartości dodanej. Jako instrument w zintegrowanym planie wyznacza się priorytetowe i / lub zastrzeżone obszary rolnictwa w celu rozwiązania istniejących konfliktów dotyczących użytkowania gruntów na poziomie regionalnym.

Turystyka

Rozpatrzenie tematów związanych z turystyką lub przestrzeniami związanymi z rekreacją stanowi zadanie planowania wynikające z procesu definiowania misji dla regionu Uckermark-Barnim. Krajowy plan rozwoju regionu stołecznego Berlina-Brandenburgii (niem. LEP HR, 2. projekt z 2017) uwzględnia aspekty turystyczne tylko pośrednio w zasadach dotyczących obszarów działania w zakresie krajobrazu kulturowego (G 4.1) i koncepcji działania (G 4.2), jak również w zasadach dotyczących obszarów wiejskich (G 4.3) oraz współpracy między Berlinem a otaczającym go obszarem (G 9.2). Celem na poziomie regionalnym będzie określenie obszarów zainteresowania turystyki w regionie w celu promowania i rozwijania ich poprzez ukierunkowane środki oraz jako szczególną cechę regionu i siły gospodarczej, zwłaszcza na obszarach wiejskich. Jeśli chodzi o usługi użyteczności publicznej, należy zapewnić przydatność do rekreacji i infrastrukturę turystyczną oraz dążyć do zrównoważonego rozwoju gospodarczego. Ustalenia przestrzenne dokonywane będą jako zasada planowania przestrzennego z możliwością rozważenia i pod warunkiem nadania turystyce specjalnego miejsca w innych planach i decyzjach rozstrzygających. W tym celu środki promujące turystykę będą na te obszary ukierunkowane, podczas gdy środki utrudniające turystykę będą w miarę możliwości izolowane w celu uniknięcia konfliktów użytkowania. Przy identyfikacji obszarów turystycznych istotne są aspekty ekonomiczne, istniejąca infrastruktura turystyczna i atrakcje kulturalne, a także ochrona przyrody i krajobrazu.

Zmiany klimatu i adaptacja do klimatu

Zmiana klimatu stanowi wielkie wyzwanie dla regionu Uckermark-Barnim. Ponieważ planowanie regionalne zawsze ma być planowaniem o charakterze prewencyjnym, zmiany klimatyczne i adaptacja do klimatu odgrywają ważną, nadrzędną rolę w zintegrowanym planie regionalnym. Z tego względu klimat nie jest traktowany jako pojedynczy temat, lecz znajduje wyraz interaktywnie w prawie wszystkich kwestiach. Zwłaszcza w dziedzinie prewencyjnej ochrony przeciwpowodziowej i rolnictwa kryteria zmian klimatu i adaptacji do klimatu powodują ograniczenia przestrzenne i generują ustalenia tekstowe. Ustalenia dotyczące obszarów wykorzystujących odnawialne źródła energii są również środkami ograniczającymi zmiany klimatyczne poprzez redukcję emisji CO₂ i gazów cieplarnianych.

Postanowienia o spodziewanym pozytywnym lub negatywnym oddziaływaniu na środowisko

Podstawowe priorytety funkcjonalne

W celu Z.3.3 krajowy plan rozwoju określa zadania w zakresie planowania regionalnego polegające na ustaleniu podstawowych priorytetów funkcjonalnych poza centralnymi ośrodkami (LEP HR, 2. projekt z 2017). Podstawowe priorytety funkcjonalne są zdefiniowane w planie regionalnym jako cel planowania przestrzennego. Służą one do łączenia i zabezpieczania ofert zaopatrzenia w podstawowe usługi publiczne, w szczególności tych, które wykraczają poza zaopatrzenie lokalne. Przydział funkcji jako podstawowy priorytet funkcjonalny uwzględnia cechy specyficzne struktury osadniczej dla miejscowości odpowiednich gmin, które dysponują minimalnym wyposażeniem w jednostki oferujące podstawowe usługi publiczne (np. siedziba władz lokalnych, szkoła, oferty opieki dla osób starszych i młodzieży, handel detaliczny). W wyniku ustalenia podstawowych priorytetów funkcjonalnych z celu Z 2.12 (2) i celu Z 5.7 krajowego planu rozwoju państwa wynikają zachęty w zakresie planowania dla tych miejscowości. Oprócz lokalnych potrzeb gminy, otrzymują one również rezerwę na rozwój dodatkowych obszarów zabudowy mieszkaniowej jako „dalszych centralnych punktów rozwoju budownictwa mieszkaniowego”. Ponadto budowa lub rozbudowa wielkopowierzchniowych obiektów handlu detalicznego jest tu możliwa w ograniczonym zakresie, jak w innym przypadku poza lokalizacjami centralnymi. Celem tych postanowień jest osiągnięcie korzyści w rozwoju i zabezpieczeniu podstawowego zaopatrzenia, jak również krótkich tras dostaw dla jak największej części społeczeństwa.

Preferowane tereny osadnicze

Zadanie planistyczne wynika z deklaracji misji regionu planowania w połączeniu z oświadczeniami dotyczącymi rozwoju osadnictwa w krajowym planie rozwoju. Zgodnie z deklaracją misji podstawowe usługi, połączenia transportowe i dostępność gruntów powinny być brane pod uwagę jako podstawa rozwoju osiedla. Zgodnie z punktem 5.6 krajowego planu rozwoju państwa centralnym punktem rozwoju obszarów zabudowy mieszkaniowej jest na przedmieściach Berlina osiedle projektowe, a w szerszym obszarze metropolitalnym ośrodki o największym i średnim znaczeniu regionalnym (LEP HR, 2. projekt z 2017). W tych obszarach możliwy jest ilościowo nieograniczony rozwój obszarów mieszkalnych wykraczających poza lokalne potrzeby. W przypadku ośrodków o największym i średnim znaczeniu regionalnym kontrola rozwoju osiedli jest zorientowana wzdłuż granic administracyjnych, podobnie jak podstawowe priorytety funkcjonalne jako „dalsze punkty centralne rozwoju obszarów zabudowy mieszkaniowej”. W centrum rozwoju budownictwa mieszkaniowego często znajdują się duże obszary bez funkcji zaopatrzeniowej. Dlatego na poziomie planu regionalnego „preferowane tereny osadnicze” powinny być identyfikowane na podstawie rzeczywistej dostępności mediów i połączeń transportowych. W tych obszarach priorytetem powinny być obszary zabudowy mieszkaniowej, z uwzględnieniem np. ograniczeń ochrony przyrody. Jako narzędzie rozważana jest zasada planowania przestrzennego (obszar i ustalenie tekstowe), co nie stanowi ilościowego ograniczenia oświadczeń o planowaniu przestrzennym w zakresie rozwoju osiedli, lecz uzupełnia je o stwierdzenia dotyczące ilości. Oprócz szczególnie odpowiednich obszarów w ośrodkach o średnim znaczeniu dla regionu i podstawowych priorytetach funkcjonalnych można również zidentyfikować obszary w innych regionach obszaru wiejskiego, które wydają się szczególnie odpowiednie do wykorzystania jako obszary mieszkalne z regionalnego punktu widzenia i na tle zmian demograficznych.

Osie komunikacyjne o regionalnym znaczeniu

Na mapie ustaleń oraz w celu Z 7.2 krajowego planu rozwoju (LEP HR, 2. projekt 2017) omówiono priorytetowe zabezpieczenie i zorientowany na popyt rozwój ponadregionalnych i na dużą skalę połączeń komunikacyjnych między ośrodkami centralnymi. Na poziomie planowania regionalnego istnieją jednak również inne ważne połączenia regionalne (np. między ośrodkami o średnim znaczeniu dla regionu, podstawowymi priorytetami funkcjonalnymi, obszarami gospodarczymi o znaczeniu regionalnym). Należy je chronić i rozwijać w zależności od zapotrzebowania, stosując zasadę planowania przestrzennego (regionalna funkcjonalna sieć transportowa), z uwzględnieniem ograniczeń ochrony przyrody.

Ponadto w tym kontekście „punkty połączeń” należy traktować jako zasadę planowania przestrzennego. Celem jest zabezpieczenie i rozwinięcie punktów połączeń między różnymi rodzajami transportu, a także koordynacja ofert mobilności w tych lokalizacjach. Rozwój osi komunikacyjnych i punktów połączeń o znaczeniu regionalnym jest również omawiany w deklaracji misji regionu planowania.

Postanowienia o spodziewanym negatywnym oddziaływaniu na środowisko

Tereny stanowiące rezerwę na wielkopowierzchniowe projekty gospodarczo-przemysłowe

Z celu Z 2.3 krajowego planu rozwoju (LEP HR, 2. projekt z 2017) wynika zadanie w zakresie planowania regionalnego mające na celu określenia lokalizacji odpowiednich dla dużych projektów gospodarczo-przemysłowych. Celem planu regionalnego jest długoterminowe zapewnienie gruntów pod osadnictwo gospodarcze i przemysłowe o dużych wymaganiach przestrzennych. Aspekt zapewnienia gruntów odnosi się do daleko idącego utrzymywania wolnych sprzecznych ze sobą, nawet niewielkich użytkowań gospodarczych. W tym celu dąży się do tego, aby w ramach ponadregionalnej rywalizacji lokalizacyjnej móc przedstawić podmiotom zainteresowanym osiedleniem się w krótkim terminie ofertę dużych, odpowiednich obszarów przeznaczonych na projekty gospodarczo-przemysłowe. Ustalenia skupią się na kilku, szczególnie odpowiednich lokalizacjach. Wartością orientacyjną dla wielkości obszarów stanowi powierzchnia 100 ha. Przy wyborze lokalizacji stosowane są różne kryteria zgodnie z LEP HR (2. projekt z 2017). Obejmują one uprzywilejowanie lokalizacji (np. dostępność w odniesieniu do połączeń transportowych na dużą skalę, połączenie przestrzenne z metropolią Berlina, z ośrodkami o dużym i średnim znaczeniu dla regionu oraz z regionalnymi ośrodkami wzrostu), połączenia transportowe, sytuację niskiego konfliktu w odniesieniu do sąsiednich zastosowań terenu, dostępność przestrzeni i możliwość podłączenia do infrastruktury technicznej. Należy również wziąć pod uwagę odniesienie do istniejących większych powierzchni gospodarczych i wcześniejszy charakter obszaru i jego otoczenia, aby wybrać lokalizacje, które są w miarę możliwości pozbawione konfliktów, a mimo to atrakcyjne dla przedsiębiorstw zainteresowanych osiedleniem się.

Obszary gospodarcze o znaczeniu regionalnym

W deklaracji misji regionu planowania ustalono, że lokalizacje gospodarcze i przemysłowe powinny być dalej rozwijane zgodnie z zapotrzebowaniem i że należy udostępnić obszary do dalszego rozwoju. Ponieważ w.w. cel 2.3 krajowego planu rozwoju (LEP HR, 2. projekt z 2017) zabezpiecza tylko bardzo nieliczne, szczególnie duże lokalizacje, istnieje potrzeba uwzględnienia także mniejszych, lecz mimo to ważnych dla regionu lokalizacji gospodarczych. Intencją planowania jest przy tym zapewnienie terenów na ważne pod względem gospodarczym lokalizacje o znaczeniu ponadlokalnym, zabezpieczenie już istniejących lokalizacji o znaczeniu ponadlokalnym, a także zabezpieczenie i rozwój połączeń komunikacyjnych z lokalizacjami w zależności od zapotrzebowania. Jako instrument w planie regionalnym przewidziano obszary zastrzeżone wraz z zapisami tekstowymi i określeniem oddziaływania zasady planowania przestrzennego. W tym celu zalecane jest zidentyfikowanie lokalizacji, które dysponują istniejącym użytkowaniem gospodarczym o znacznych rozmiarach, lecz mają wolne miejsca lub możliwości rozbudowy w swoim bezpośrednim otoczeniu. Lokalizacje te powinny nadal znajdować się w pobliżu centralnych ośrodków lub ważnych osi komunikacyjnych, posiadać dobre połączenia komunikacyjne i wykazywać możliwe jak najmniejsze konflikty w zakresie wykorzystania przestrzeni.

Wykorzystanie energii wiatrowej

Z celu Z 8.2 krajowego planu rozwoju (LEP HR, 2. projekt z 2017) wynika zadanie w zakresie planowania regionalnego mające na celu określenia obszarów wykorzystania energii wiatrowej. Wykorzystanie energii wiatrowej stanowi zgodnie z § 35 kodeksu budowlanego (BauGB) uprzywilejowane użytkowanie. Ustalenia dokonywane w zakresie planowania regionalnego nie tworzą żadnych praw wykraczających poza § 35 kodeksu budowlanego (BauGB). Określenie obszarów wykorzystania energii wiatrowej umożliwi raczej skoncentrowanie ich w odpowiednich lokalizacjach, a tym samym utrzymanie pozostałej powierzchni wolnej od energii wiatrowej. Odgraniczenie obszarów do wykorzystania energii wiatrowej odbywa się na podstawie jednolitego katalogu kryteriów zdefiniowanych dla całego regionu. Kryteria muszą być

uzasadnione i przedstawione w części tekstowej planu regionalnego oraz w raporcie środowiskowym. W rezultacie ustalenia zawsze stanowią kompromis, ponieważ w regionie planowania w dużej mierze nie występują obszary całkowicie wolne od konfliktów. Celem tego planu jest kontrola rozwoju energetyki wiatrowej w regionie pod względem planowania przestrzennego, w szczególności w celu ochrony ludzi, przyrody i krajobrazu przed znaczącym wpływem na środowisko.

Zabezpieczenie i wydobywanie surowców

W regionie Uckermark-Barnim stwierdzono występowanie złóż surowców powierzchniowych, takich jak żwir, piasek, glina i torf, których wydobywanie jest ekonomicznie uzasadnione. Istotnym warunkiem zaopatrzenia przemysłu surowcowego i budowlanego jest szczegółowa wiedza o złożach, a także jakość i wielkość złóż. Ze względu na niezdolność do namnażania się i lokalizację surowców powierzchniowych, poszukiwanie i zabezpieczanie złóż ma znaczenie dla całego społeczeństwa. W szczególności aspekt stale rosnącej aktywności budowlanej w Berlinie i okolicach podkreśla znaczenie zabezpieczenia złóż i potrzebę kontroli planowania przestrzennego. Potwierdza to również krajowy plan rozwoju (LEP HR 2. projekt z 2017), z którego wynika zadanie w zakresie planowania regionalnego w celu Z 2.15 (Zabezpieczenie obszarów wydobywania surowców powierzchniowych). Zabezpieczenie i kontrola następują w oparciu o obszary potencjalnych zasobów określone i ocenione przez Urząd ds. Górnictwa, Geologii i Surowców jako ustalenia dotyczące obszarów priorytetowych i zastrzeżonych. Obszary priorytetowe są przede wszystkim dostępne do wydobywania surowców, z wyłączeniem innych zastosowań istotnych dla tego obszaru, które są niezgodne z funkcją wydobywania surowców. Obszary zastrzeżone są wykorzystywane do celów planowania, a kwestiom związanym z wydobywaniem surowców należy nadać szczególną wagę w przyszłych postępowaniach rozstrzygających. Projekty wydobywania wciąż wymagają ostatecznego rozważenia w zakresie planowania przestrzennego z uwzględnieniem innych kwestii, takich jak np. ochrona przyrody i krajobrazu, użytkowanie lasu i rekreacja. Poza ustaleniami, wydobywanie surowców powierzchniowych nie jest wykluczone, a przy rozważaniu konkurencyjnych roszczeń dotyczących użytkowania można je uznać za równoważne. Nie dokonano ustalenia obszarów torfowych ze względu na stan ochrony torfowisk i duży potencjał konfliktu w odniesieniu do kwestii technicznych i prawnych ochrony przyrody.

Tereny otwarte przeznaczone na instalacje fotowoltaiczne

Rozwój odnawialnych źródeł energii odgrywa w regionie znaczącą rolę. Jest to również widoczne w deklaracji misji regionu, w której skupiono się na zgodnej z przyrodą i zgodnej społecznie produkcji energii, aby wzmocnić siłę gospodarczą i dostosować się do zmian klimatu. Rozbudowa otwartych przestrzeni przeznaczonych na instalacje fotowoltaiczne, a także rosnąca powierzchnia tych terenów będą zwiększały się w nadchodzących latach. Jednocześnie zwiększają się konflikty użytkowania, ponieważ obiekty te są budowane na otwartej przestrzeni na terenach uprawnych lub użytkach zielonych. Powoduje to konieczność i cel kontrolowania wykorzystania gruntów w kontekście planowania przestrzennego poprzez planowanie oferty w regionie, aby przeciwdziałać zajmowaniu wysokiej jakości i odpornych na klimat użytkowych obszarów rolniczych i rekreacyjnych. Ponieważ w obszarze zewnętrznym nie istnieją żadne uprzywilejowania wynikające z ustawy, wyznaczenie obszarów priorytetowych jako zasada planowania regionalnego i bez skutków wyłączających można przeprowadzić w odpowiednich miejscach, takich jak np. ugory i inne powierzchnie o obciążeniach pierwotnych. Stosując kryteria ochrony przyrody i krajobrazu, można określić obszary użytkowe, a jednocześnie można wykluczyć obszary szczególnie warte ochrony. Warunkowy efekt wyłączenia osiąga się ponadto w drodze ustaleń tekstowych w postanowieniach dotyczących innych kategorii obszarów, jak korytarz terenów otwartych czy rolnictwo.

Pozostałe treści zintegrowanego planu regionalnego

Oprócz tematów wymienionych już w zintegrowanym planie regionalnym, podejmowana jest również kwestia współpracy regionalnej. Kwestia ta nie jest jednak rozpatrywana w formie celów i zasad planowania przestrzennego, lecz traktowana jako temat nadrzędny.

Współpraca regionalna

Krajowy plan rozwoju (LEP HR, 2. projekt z 2017) obejmuje w zasadach (G 9.1, 9.2, 9.3) współpracę z jednej strony między Niemcami a Europą, ale z drugiej strony współpracę między Berlinem a okolicą Berlina, a także między centralnymi ośrodkami a gminami regionu. Opracowane zostaną koncepcje rozwoju współpracy i integracji międzygminnej. Ponadkrajowy rozwój parków regionalnych ma zostać skonsolidowany i rozszerzony. W zintegrowanym planie regionalnym prezentacja będzie oparta na zasadach i postanowieniach tekstowych, a także na mapach uzupełniających dotyczących obszarów powiązań, przepływów osób dojeżdżających do pracy, współpracy i obszarów działań związanych z krajobrazem kulturowym. Wykraczająca ponad to kontrola planowania przestrzennego nie będzie miała miejsca, jedynie nieformalne analizy i opisy.

8. Struktura zintegrowanego planu regionalnego

I Uwagi wstępne

- Podstawa planu
- Podstawy prawne
- Poziomy planowania
- Definicje pojęć

II Misja

III Postanowienia/ustalenia

1. Struktura przestrzenna

- Okolice Berlina
- Okolice Szczecina (przykład)

...

2. Rozwój gospodarczy

- Tereny stanowiące rezerwę na wielkopowierzchniowe projekty gospodarczo-przemysłowe (niem. GIV)
- Obszary gospodarcze o znaczeniu regionalnym
- Zabezpieczenie i wydobywanie surowców
- Rolnictwo (w razie potrzeby także tereny otwarte)
- Turystyka/ tereny rekreacyjne

3. Rozwój osiedli

- Podstawowe priorytety funkcjonalne
- Preferowane tereny osadnicze

4. Komunikacja i infrastruktura

- Osie komunikacyjne o regionalnym znaczeniu (np. między ośrodkami o średnim znaczeniu dla regionu a podstawowymi priorytetami funkcjonalnymi)

5. Rozwój terenów otwartych

- Regionalny korytarz terenów otwartych (priorytet tereny otwarte)

6. Klimat i energia odnawialna

- Prewencyjna ochrona przeciwpowodziowa
- Wykorzystanie energii wiatrowej
- Tereny otwarte przeznaczone na instalacje fotowoltaiczne

7. Współpraca regionalna (ewentualnie część nieformalna)

- Miejskie forum Sąsiedztwa (niem. KNF) / Lokalna grupa działania (niem. LAG) / połączenia dla osób dojeżdżających / obszary działania związane z krajobrazem kulturowym / ...

IV Raport środowiskowy

V Wyjaśnienia podsumowujące

VI Mapy i inne załączniki

VII Spis rysunków

- Mapy i załączniki z mapami
- Inne załączniki

VIII Spis skrótów

IX Spis tabel

X Spis literatury